

ECHA-16-FS-05-DA

VIGTIG INFORMATION TIL DOWNSTREAM-BRUGERE

Sikkerhedsdatablade og eksponeringsscenarier

Dette datablad er en introduktion for downstreambrugere til sikkerhedsdatablade og eksponeringsscenarier. Det beskriver, hvad de er, hvornår de bør forelægges, og hvad en downstreambruger skal gøre, når han/hun modtager dem.

Hvis du anvender farlige kemikalier i forbindelse med industrielle eller erhvervmæssige aktiviteter, skal dine leverandører forsyne dig med et sikkerhedsdatablad.

Der kan gives supplerende oplysninger i eksponeringsscenarier som bilag til sikkerhedsdatabladet. Eksponeringsscenarier beskriver, hvordan menneskers og miljøets eksponering for et stof kan kontrolleres for at garantere, at det anvendes sikkert.

HVORFOR ER DETTE VIGTIGT?

Oplysningerne i sikkerhedsdatabladet og eksponeringsscenarierne bidrager til at beskytte arbejdstagerne og miljøet.

Som bruger af kemikalier er du forpligtet til at identificere og anvende de relevante foranstaltninger, som dine leverandører videreformidler til dig, for at kontrollere risiciene på hensigtsmæssig vis.

Hvis du er leverandør af stoffer eller blandinger til downstreambrugere, skal du videreformidle de relevante oplysninger og den relevante risikostyringsvejledning til dine kunder.

Downstreambrugere er virksomheder eller enkeltpersoner, der anvender et kemikalie i forbindelse med deres industrielle eller erhvervmæssige aktiviteter.

HVAD ER SIKKERHEDSDATABLADE?

Sikkerhedsdatablade giver brugerne af kemikalier de nødvendige oplysninger for at hjælpe dem med at beskytte menneskers sundhed og miljøet. Sikkerhedsdatabladet omfatter:

- oplysninger om leverandøren
- identifikation af kemikaliet og de påkrævede oplysninger om dets sammensætning, herunder et REACH-registreringsnummer (hvis kemikaliet er registreret) og dets tekniske funktioner og anvendelser
- oplysninger om fareklassificering og mærkning og eksponeringsgrænseværdier for menneskers sundhed og miljøet
- vejledning i håndtering og opbevaring samt eksponeringskontrol
- foranstaltninger i forbindelse med førstehjælp, brandbekæmpelse, sikker transport, bortskaffelse og nødsituationer
- stoffets eller blandingens grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber (f.eks. vandopløselighed, damptryk og bionedbrydelighed), herunder oplysninger om stabilitet og reaktivitet. Derudover omfatter sikkerhedsdatabladet detaljerede toksikologiske og økologiske oplysninger og
- relevante oplysninger om regulering. Dette omfatter spørgsmålet om, hvorvidt der blev foretaget en kemikaliesikkerhedsvurdering som led i REACH-registreringen, og om stoffet er godkendt eller underlagt begrænsninger i henhold til REACH.

Sikkerhedsdatabladenes format og indhold er fastlagt i REACH-forordningen.

HVAD ER EKSPONERINGSSCENARIER?

En REACH-registrant udarbejder en kemikaliesikkerhedsvurdering med en eksponeringsvurdering som led i registreringsprocessen for stoffer, der er registreret i mængder over 10 ton pr. år, og med visse farlige egenskaber.

Som led i denne vurdering udarbejder registranterne eksponeringsscenarier for de identificerede anvendelser af stoffet. Når de leverer stofferne, formidler de relevante eksponeringsscenarier til downstreambrugere.

Eksponeringsscenarier beskriver de operationelle betingelser og risikostyringsforanstaltninger med henblik på tilstrækkeligt at kontrollere risiciene for menneskers sundhed og miljøet.

Eksponeringsscenarier dækker hele stoffets livscyklus, herunder formulering, industriel og erhvervsmæssig slutanvendelse, forbrugeranvendelse og anvendelse i artikler.

Et eksponeringsscenariets format og indhold er ikke fastlagt i REACH, men interessenterne er nået til enighed om et fælles format og indhold. Dette omfatter følgende afsnit:

- titelafsnit
- anvendelsesforhold med indflydelse på eksponeringen
- eksponeringsvurdering (denne kan omfatte risikokategoriseringsforholdet) og
- vejledning for downstreambrugere med henblik på at evaluere, om deres anvendelse ligger inden for eksponeringsscenariets grænser.

HVORNÅR BØR JEG MODTAGE SIKKERHEDSDATABLADE OG EKSPONERINGSSCENARIER?

Du bør modtage et sikkerhedsdatablad for:

- et stof eller en blanding, der er klassificeret som farlig(t) i henhold til CLP-forordningen
- et stof, der er persistent, bioakkumulerende og toksisk (PBT) eller meget persistent og meget bioakkumulerende (vPvB), eller
- et stof, der er opført på kandidatlisten over særligt problematiske stoffer (SVHC)¹.

Når stoffet eller blandingen opfylder ovennævnte kriterier, men også sælges til offentligheden, behøver der imidlertid ikke at blive udarbejdet et sikkerhedsdatablad, medmindre det kræves af en downstreambruger eller distributør.

For blandinger, der ikke er klassificeret som farlige, men som indeholder visse farlige stoffer, der overstiger nogle fastsatte grænser, skal der opstilles et sikkerhedsdatablad, såfremt det kræves af downstreambrugere eller distributører. Du bør modtage relevante eksponeringsscenarier som bilag til sikkerhedsdatabladet for et stof, når en virksomhed i leverandørkæden har udført en kemikaliesikkerhedsvurdering med eksponeringsvurdering i henhold til kravene i REACH-forordningen.

HVAD MED BLANDINGER?

Leverandører af farlige blandinger bør formidle de relevante oplysninger fra eksponeringsscenarierne vedrørende ingrediensstofferne sammen med sikkerhedsdatablade for blandingen.

Disse oplysninger kan formidles på en række måder. Du kan:

- vedhæfte konsoliderede oplysninger om sikker anvendelse af blandingen som bilag til sikkerhedsdatabladet eller
- indarbejde konsoliderede oplysninger om sikker anvendelse af blandingen i selve sikkerhedsdatabladet, navnlig afdeling 8, eller

¹ <https://echa.europa.eu/candidate-list-table>

- vedhæfte relevante eksponeringsscenarier for ingrediensstofferne som bilag til sikkerhedsdatabladet.

Der er metoder, som kan hjælpe formulatorerne med at identificere de relevante risikostyringsforanstaltninger, der skal formidles².

Visse brancheorganisationer udvikler oplysninger om sikker anvendelse af blandinger for almindelige produkttyper ved hjælp af et aftalt format, kaldet SUMI'er. Formulatorerne kan vælge de relevante SUMI'er for deres produkter og anvendelser og vedhæfte dem som bilag til sikkerhedsdatabladet³.

HVAD SKAL JEG GØRE?

Når du modtager et sikkerhedsdatablad, skal du udpege og anvende relevante foranstaltninger med henblik på tilstrækkeligt at kontrollere risiciene på dit produktionssted.

Du bør også sammenholde oplysninger om identifikation, sammensætning, klassifikation og sikker anvendelse af et kemikalie med dine egne oplysninger om stoffet eller blandingen. Vurdér eventuelle afvigelser og træf om fornødent afhjælpende foranstaltninger.

Når du modtager eksponeringsscenarier sammen med sikkerhedsdatabladet, skal du først fastslå, om din anvendelse er omfattet af de eksponeringsscenarier, du har modtaget. Eksponeringsscenarierne bør omfatte anvendelserne i din egen virksomhed og de forventede anvendelser hos dine kunder, herunder både arbejdstagere og forbrugere.

Du skal derefter kontrollere, at anvendelsesforholdene også er omfattet, ved at sammenligne leverandørens eksponeringsscenarier med den måde, som du og dine kunder anvender stoffet på.

Hvis din anvendelse og/eller dine anvendelsesforhold ikke er omfattet af de eksponeringsscenarier, som du modtager, skal du reagere!

HVILKEN FORANSTALTNING SKAL JEG TRÆFFE, HVIS MIN ANVENDELSE ELLER MINE ANVENDELSESFORHOLD IKKE ER OMFATTET?

Hvis din eller dine kunders anvendelse eller anvendelsesbetingelser ikke er omfattet af det eksponeringsscenarie, du modtager, har du følgende muligheder. Du kan:

- bede din leverandør opstille et passende eksponeringsscenarie for dig. Det kan være

nødvendigt at beskrive dine anvendelser og anvendelsesbetingelser for din leverandør⁴

- som et minimum implementere de anvendelsesbetingelser, der er beskrevet i det eksponeringsscenarie, du har modtaget
- eventuelt erstatte stoffet eller processen med et alternativ, hvor din anvendelse er omfattet
- finde en anden leverandør, der kan opstille et eksponeringsscenarie, som omfatter din anvendelse
- foretage en kemikaliesikkerhedsvurdering og udarbejde din egen downstreambruger-kemikaliesikkerhedsrapport vedrørende dine anvendelser og sikre anvendelsesforhold eller
- Indsend om nødvendigt oplysninger til ECHA.

Kommunikér med dine leverandører

- Hvis du er i tvivl om eller har spørgsmål vedrørende de oplysninger, du modtager fra dine leverandører, skal du udbede dig flere oplysninger.
- Sikkerhedsdatabladet bør opdateres straks, hvis der kommer nye oplysninger frem om farerne, eller der opstår behov for mere hensigtsmæssige risikostyringsforanstaltninger.
- Sikkerhedsdatabladene og eksponeringsscenarierne bør formidles på et officielt sprog i det land, hvor kemikaliet leveres, inden for EØS.
- Hvis du har nye oplysninger om farlige egenskaber ved stoffer og blandinger eller mener, at de beskrevne risikostyringsforanstaltninger ikke er hensigtsmæssige, er du forpligtet til at underrette dine leverandører herom.

SKAL JEG RAPPORTERE TIL ECHA?

Du skal rapportere til ECHA, hvis dine anvendelsesforhold ikke er omfattet af et eksponeringsscenarie, som du modtager, og hvis:

- du udarbejder en downstreambruger-kemikaliesikkerhedsrapport, og den konkrete anvendelse af stoffet er på over 1 ton pr. år, eller
- du er fritaget for at udarbejde en downstreambruger-kemikaliesikkerhedsrapport, fordi du anvender stoffet i en samlet mængde på mindre end 1 ton pr. år, eller
- du er er fritaget for at udarbejde en downstreambruger-kemikaliesikkerhedsrapport,

⁴ Kontroller først, om brancheorganisationerne allerede giver disse oplysninger i et anvendelseskort. Anvendelseskort er et aftalt format til formidling af de nødvendige oplysninger om anvendelse og anvendelsesforhold og er tilgængelige på [ECHA's websted](https://echa.europa.eu/websted).

² LCID

³ DUCC-retningslinjer

fordi du anvender stoffet til produkt- og procesorienteret forskning og udvikling (PPORD).

Downstreambruger-kemikaliesikkerhedsrapport

En downstreambruger-kemikaliesikkerhedsvurdering omhandler de anvendelser, der ikke er medtaget i de modtagne eksponeringsscenarier. De er normalt baseret på fareoplysningerne i sikkerhedsdatabladet.

Du behøver ikke udarbejde en downstreambruger-kemikaliesikkerhedsrapport, hvis:

- du anvender stoffet i en samlet mængde på under 1 ton pr. år, eller
- du anvender stoffet til produkt- og procesorienteret forskning og udvikling (PPORD) og kontrollerer risiciene tilstrækkeligt.

Du kan indsende en downstream-brugerrapport fra downstream-brugersiderne på ECHA's websted.

HVILKE FRISTER GÆLDER DER?

REACH indeholder klare tidsfrister (figur 1) for opfyldelse af forpligtelserne som downstreambruger. Du skal handle omgående.

Du skal sørge for at dokumentere, hvad du har gjort, og hvad du har til hensigt at gøre for at opfylde dine forpligtelser på bedste måde.

HVOR FINDER JEG YDERLIGERE OPLYSNINGER OG STØTTE?

De nationale REACH-helpdeske giver praktisk vejledning på de lokale sprog:

» <http://echa.europa.eu/nationalhelp/>

Branchesammenslutninger som Downstream Users of Chemicals Co-ordination Group (DUCC) og Cefic stiller information til rådighed og yder støtte.

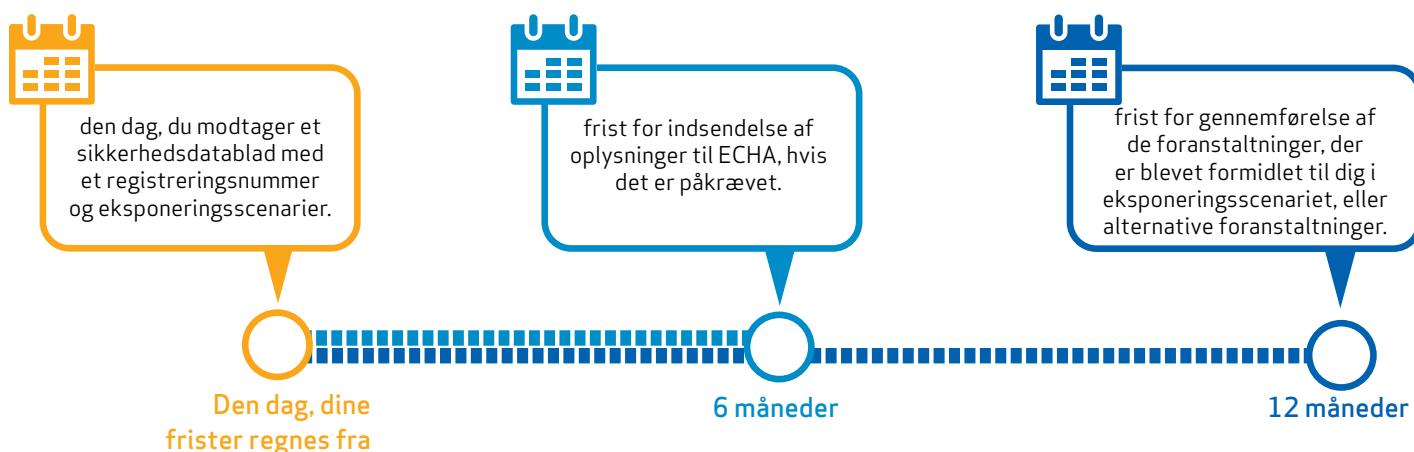
ECHA yder en bred vifte af støtte og vejledning til downstreambrugere:

» <http://echa.europa.eu/da/regulations/reach/downstream-users>

For flere oplysninger om dette emne henvises der til interaktiv e-vejledning 01 om "Safety data sheets and exposure scenarios" (sikkerhedsdatablade og eksponeringsscenarier) og praktisk vejledning 13 "Hvordan downstreambrugere kan håndtere eksponeringsscenarier":

» <https://echa.europa.eu/practical-guides>

Figur 1: REACH-tidsfrister for opfyldelsen af forpligtelser som downstreambruger.

**DOWNSTREAM
USERS**

